

**SPORAZUM
IZMEĐU
VLADE DRŽAVE KATAR
I
VLADE CRNE GORE
O UZAJAMNOM PODSTICANJU I ZAŠTITI ULAGANJA**

Vlada Države Katar i Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: »Strane ugovornice«),

u želji da stvore uslove povoljne za podsticanje većih ulaganja ulagača iz jedne Strane ugovornice na teritoriji druge Strane ugovornice,

uvjerenе da će podsticanje i zaštita ulaganja djelovati stimulatивно na tokove kapitala i tehnologije između Strana ugovornica u interesu ekonomskog razvoja,

dogovorile su se o sljedećem:

**ČLAN 1
DEFINICIJE**

U smislu ovog Sporazuma i ukoliko nije drugačije naznačeno, sljedeći izrazi i termini imajuće sljedeće značenje:

1. Izraz »ulagač« označava

- u odnosu na Katar:

- a) fizička lica koja imaju državljanstvo Katar na osnovu njenih primjenjivih zakona;
- b) Vladu i Vladine organe, korporacije, kompanije, firme i poslovna udruženja koje su osnovana ili registrovana u skladu sa važećim zakonima Katar i imaju sjedište na teritoriji Katar.

- u odnosu na Crnu Goru:

- a) fizička lica koja su građani, ili državljani, ili koja imaju stalno prebavilište u Crnoj Gori, na osnovu njenih zakona;
- b) korporacije, kompanije, firme i poslovna udruženja koje su osnovana ili registrovana u skladu sa važećim zakonima Crne Gore i imaju sjedište na teritoriji Crne Gore.

2. Izraz »ulaganje« označava svaku vrstu imovine uspostavljene ili stečene, uključujući promjene u formi takvog ulaganja, u skladu sa nacionalnim zakonima Strane ugovornice na čijoj su teritoriji ulaganja izvršena, i obuhvata naročito, mada ne i isključivo:

- a) pokretnu i nepokretnu imovinu, i sva druga prava svojine »in rem«, kao što su hipoteka, založno pravo ili zaloga;
 - b) akcije, dionice i obveznice kompanije i ostale oblike učešća u kompaniji;
 - c) novčana potraživanja i bilo koja druga sredstva po osnovu ugovora koja imaju finansijsku vrijednost;
 - d) prava intelektualne svojine, u skladu sa odgovarajućim zakonima odnosno Strane ugovornice;
 - e) poslovne koncesije ustupljene u skladu sa zakonom ili na osnovu ugovora, uključujući koncesije za istraživanje i vađenje nafte i drugih prirodnih bogatstava.
3. Izraz »prinosi« označava sve prihode koje donosi ulaganje, kao što su naročito, ali ne i isključivo, profit, kamate, kapitalna dobit, dividende, tantijeme, naknade za patentnu licencu i druge naknade. Reinvestirani prinosi imaju istu zaštitu kao i ulaganje.
4. Izraz »teritorija« označava:
- u odnosu na Katar: zemljište Katara, unutrašnje i teritorijalne vode, uključujući i područje mora i podvodnog područja, vazdušnog prostora nad njima, ekskluzivnu ekonomsku zonu i kontinentalnu vododjelnicu, nad kojima Katar ostvaruje svoj suverenitet i svoja suverena prava i jurisdikciju u skladu sa odredbama međunarodnog prava i unutrašnjim zakonima i propisima Katara.
 - u odnosu na Crnu Goru: zonu okruženu kopnenim granicama, kao i more, morsko dno i podvodno područje, iza teritorijalnih voda, kao i vazdušni prostor, nad kojima Crna Gora, u skladu sa međunarodnim i nacionalnim pravima i propisima, ima suverena prava i jurisdikciju;

ČLAN 2 DOMEN DJELOVANJA SPORAZUMA

Ovaj Sporazum će se primjenjivati na sva ulaganja izvršena prije ili poslije njegovog stupanja na snagu od ulagača jedne Strane ugovornice na teritoriji druge Strane ugovornice, prihvaćena kao takva shodno zakonima i propisima druge Strane ugovornice. Međutim, Sporazum se neće primjenjivati na sporove o ulaganjima ili tužbe u vezi sa ulaganjima koji su nastali prije njegovog stupanja na snagu.

ČLAN 3 PODSTICANJE I ZAŠTITA ULAGANJA

1. Svaka Strana ugovornica će podsticati i stvarati povoljne uslove za ulaganja koja ulagači druge Strane ugovornice izvrše na svojoj teritoriji, i priznaće ta ulaganja u skladu sa svojim važećim zakonima i propisima.
2. Ulaganjima i prinosima ulagača svake Strane ugovornice biće u svakom trenutku dodijeljen pravičan i ravnopravan tretman na teritoriji druge Strane ugovornice.

ČLAN 4
NACIONALNI TRETMAN I TRETMAN NAJPOVLAŠĆENIJE NACIJE

1. Svaka Strana ugovornica će dodijeliti ulaganjima ulagača druge Strane ugovornice tretman koji neće ni u kom slučaju biti manje povoljan od onog koji dodjeljuje sopstvenim ulagačima ili ulagačima bilo koje treće države.
2. Pored toga, svaka Strana ugovornica će dodijeliti ulagačima druge Strane ugovornice, što uključuje i prinos na njihova ulaganja, tretman koji neće biti manje povoljan od onog koji je dodijeljen ulagačima bilo koje treće države.
3. Odredbe navedene u prethodnim stavovima neće se tumačiti tako da ulagačima Strana ugovornica omogući uživanje privilegija koje bilo koja od Strana ugovornica odobrava ulagačima neke treće države na osnovu učešća u bilo kojem od sljedećeg:
 - a) sporazumima koji se odnose na bilo koju sadašnju ili buduću carinsku uniju, slobodnu trgovinsku zonu, regionalnu ekonomsku organizaciju ili sličnu međunarodnu organizaciju;
 - b) pitanja koja se u cjelosti ili uglavnom odnose na oporezivanje.

ČLAN 5
EKSPPRIJACIJA I KOMPENZACIJA

1. Ulaganja neće biti predmet, posredno ili neposredno, nijedne mjere eksproprijacije ili nacionalizacije ili bilo kojeg drugog postupka sličnog efekta, osim ukoliko su mjere preduzete u javnom interesu i bez diskriminacije, uz poštenu i pravičnu nadoknadu koja je plaćena u skladu sa zakonskim postupcima i opštim principima koji važe za vrstu tretmana utvrđenog u stavu 2 ovog člana.
2. Takva kompenzacija će odgovarati realnoj tržišnoj vrijednosti eksproprijisanog ulaganja na dan kada su takve mjere preduzete ili odluka javno objavljena i biće procijenjena u skladu sa normalnom ekonomskom situacijom koja je vladala prije nego što je nastupila opasnost od eksproprijacije. Takva nadoknada će biti plaćena bez nepotrebnog odlaganja i biće slobodno prenosiva. Obuhvataće i kamatu po poštenoj i pravičnoj stopi; međutim, ona neće biti niža od vladajuće stope šestomjesečnog LIBOR-a – kamatna stopa ili ekvivalent, od datuma eksproprijacije do datuma plaćanja.
3. Ne dovodeći u pitanje prava ulagača po osnovu člana 8 ovog Sporazuma, on će imati pravo, po zakonu Strane ugovornice koje vrši eksproprijaciju, da izvrši reviziju, sudsku ili preko drugog nezavisnog organa te Strane, procjene vrijednosti njegovog obeštećenja u skladu sa principima iz ovog člana. Strana ugovornica koja vrši eksproprijaciju nastojaće da osigura da se takva revizija izvrši odmah.
4. Ukoliko Strana ugovornica izvrši eksproprijaciju sredstava kompanije koja je osnovana na osnovu važećeg zakona bilo gdje na njenoj teritoriji, ili kompanije u kojoj ulagači druge Strane ugovornice posjeduju udjele, prvopomenuta Strana ugovornica će obezbijediti da se primijene odredbe stava 1 ovog člana u mjeri koja je neophodna da se osigura pošten i pravičan tretman ulaganja za investitore druge Strane ugovornice, koji su vlasnici tih udjela.

5. Ulagачi jedne Strane ugovornice čija su ulaganja pretrpjela štetu zbog rata ili drugog oružanog sukoba, nacionalnog vanrednog stanja ili građanskih nemira na teritoriji druge Strane ugovornice, uživajuće tretman drugopomenute Strane ugovornice u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenzacije ili druge nadoknade koji nije manje povoljan od onog koji se dodjeljuje sopstvenim ulagačima ili ulagačima iz bilo koje treće države. Dobijena sredstva će biti slobodno prenosiva.

ČLAN 6 REPATRIJACIJA ULAGANJA I PRINOSA

1. Svaka Strana ugovornica će, u vezi sa ulaganjima koja na njenoj teritoriji izvrše ulagači druge Strane ugovornice, dozvoliti slobodan transfer svih sredstava, bez nepotrebnog odlaganja i na nediskriminatorskoj osnovi. Ta sredstva bi obuhvatala:
 - a) Kapital i dodatne iznose kapitala pomoću kojeg je investicija održana i uvećana,
 - b) Prinose,
 - c) Otplate kredita, uključujući kamatu, vezano za ulaganje,
 - d) Prihode od prodaje njihovih udjela,
 - e) Prihode koje ulagači dobiju u slučaju prodaje ili parcijalne prodaje ili likvidacije,
 - f) Zarade građana/državljana jedne Strane ugovornice koja radi u vezi sa ulaganjem na teritoriji druge Strane ugovornice,
 - g) Plaćanja koja su rezultat investicionog spora,
 - h) Kompenzaciju u skladu sa članom 5 ovog Sporazuma.
2. Ukoliko nije drugačije dogovoreno između strana, prenos valute na osnovu stava 1 ovog člana biće dozvoljen u valuti originalnog ulaganja ili bilo kojoj drugoj konvertibilnoj valuti. Taj transfer će biti izvršen po važećem tržišnom kursu na dan transfera.

ČLAN 7 SUBROGACIJA

Ukoliko jedna Strana ugovornica ili agencija koju ona imenuje garantuje bilo kakvo obeštećenje za nekomercijalne rizike u vezi sa ulaganjem bilo kojeg od njenih ulagača na teritoriji druge Strane ugovornice i izvrši plaćanje tim ulagačima po osnovu njihovih tužbi na osnovu ovog Sporazuma, druga Strana ugovornica je saglasna da prva Strana ili agencija koju je ona imenovala ima pravo subrogacije u pogledu prava i radnji pomenutog ulagača. Subrogirana prava odnosno potraživanja ne mogu biti veća od originalnih prava ili potraživanja tih ulagača

ČLAN 8 RJEŠAVANJE SPOROVA IZMEĐU STRANE UGOVORNICE I ULAGAČA DRUGE STRANE UGOVORNICE

1. Svaki sudski spor na osnovu odredbi ovog Sporazuma, koji direktno proističe iz ulaganja do kojeg dođe između jedne Strane ugovornice i ulagača druge Strane ugovornice rješavaće se prijateljski između dotičnih strana.
2. Ukoliko taj spor ne bude mogao da bude riješen shodno odredbama stava 1 ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma dostavljanja pismenog zahjeva za rješavanje, bilo koja strana može da ga dostavi:

- a) Nadležnom sudu Strane ugovornice domaćina na odlučivanje, ukoliko se ulagač sa tim slaže, ili
- b) Međunarodnom centru za rješavanje investicionih sporova (ICSID), koji je formiran na osnovu Konvencije za rješavanje sporova u vezi sa ulaganjima između država i državljana drugih država, a koja je potpisana u Vašingtonu 18. marta 1965. godine, ukoliko je ta Konvencija primjenjiva na Strane ugovornice, ili
- c) Ad hoc arbitražnom sudu.

Nijedna strana u investicionom sporu koja odabere jedan od gore navedenih načina rješavanja sporova ne može da odabere druga dva.

3. Takav arbitražni sud iz stava 2.c) će biti osnovan *ad hoc* na sljedeći način:

- a) svaka strana u sporu će imenovati po jednog arbitra, a ova dva arbitra će se usaglasiti oko trećeg arbitra, kao predsjednika arbitražnog suda, koji mora biti državljanin treće države. Svi arbitri moraju biti imenovani u roku od dva mjeseca od dana kada je jedna Strana ugovornica obavijestila drugu o svojoj namjeri da pokrene spor putem arbitraže.
- b) Ukoliko rokovi utvrđeni u stavu 3 ovog člana ne budu postignuti, jedna ili druga Strana ugovornica mogu, u odsustvu nekog drugog relevantnog aranžmana, da zatraže od generalnog sekretara ili od zamjenika generalnog sekretara Arbitražnog suda u Hagu koji nije državljanin nijedne od Strana ugovornica da obavi potrebna imenovanja.
- c) Ad hoc arbitražni sud odlučuje većinom glasova. Njegove odluke su konačne i obavezujući za strane i sprovode su u skladu sa domicilnim pravom Strane ugovornice u sporu. Odluke se donose u skladu sa odredbama ovog Sporazuma i zakonima Strane ugovornice koja je u sporu.
- d) Sud može da tumači svoje odluke i obrazlaže i navodi osnov za svoju odluku na zahtjev bilo koje od Strana ugovornica.

Vezano za navedeno, Sud se pridržava Arbitražnih pravila komisije Ujedinjenih nacija za međunarodni zakon o trgovini (UNCITRAL) iz 1976

ČLAN 9 RJEŠAVANJE SPOROVA IZMEĐU STRANA UGOVORNICA

1. Dvije Strane ugovornice će nastojati da u dobroj vjeri i obostranoj saradnji postignu pošteno i pravično rješenje bilo kojeg spora koji nastane između njih u pogledu tumačenja ili izvršenja ovog Sporazuma. S tim u vezi, dvije strane su saglasne da ovim putem uđu u direktne objektivne pregovore radi postizanja rješenja. Ukoliko se spor ne može riješiti u roku od šest mjeseci od datuma pokretanja spora, on se, na zahtev jedne ili druge Strane ugovornice, može podnijeti na rješavanje arbitražnom sudu koji se sastoji od tri člana.
2. U roku od dva mjeseca od prijema pomenutog zahtjeva, svaka Strana ugovornica će imenovati po jednog člana arbitražnog suda, a ova dva člana će se usaglasiti oko državljanina treće države kao predsjednika arbitražnog suda, i u roku od dva mjeseca, uz saglasnost obje Strane ugovornice, će imenovati državljanina treće zemlje za predsjednika suda.

3. Ukoliko rokovi utvrđeni u stavu 2 ovog člana ne budu postignuti, jedna ili druga Strana ugovornica mogu, u odsustvu nekog drugog relevantnog aranžmana, da zatraže od predsjednika Međunarodnog suda pravde da obavi potrebna imenovanja. Ako je predsjednik Međunarodnog suda pravde iz bilo kog razloga spriječen da obavi pomenutu funkciju, zatražiće se od potpredsjednika da izvrši potrebna imenovanja. Ako je potpredsjednik državljanin bilo koje Strane ugovornice ili je i on spriječen da izvrši ovu dužnost, onda će se pozvati onaj član Međunarodnog suda pravde koji je sljedeći po rangu, a nije državljanin nijedne Strane ugovornice, da izvrši potrebna imenovanja.
4. Arbitražni sud odlučuje većinom glasova, a njegove odluke su obavezujuće za obje Strane ugovornice. Svaka Strana ugovornica snosi troškove svog člana arbitraže i svog pravnog zastupanja u arbitražnom postupku. Troškove predsjednika i ostale troškove u jednakim djelovima snose obje Strane ugovornice. Ali, arbitražni sud može da u svojoj odluci naloži da jedna od strana ugovornica snosi proporcionalno veći dio troškova i takva odluka će biti obavezujuća za obje strane. Sud utvrđuje svoj pravilnik o radu.
5. Sve tužbe moraju biti dostavljene i svi postupci završeni u roku od osam mjeseci od datuma imenovanja trećeg člana arbitraže, ukoliko ne bude drugačije dogovoreno. Sud donosi svoje odluke u roku od dva mjeseca od datuma podnošenja konačne tužbe ili datuma zatvaranja generalne sesije, zavisno od toga koji je datum kasnije.
6. Ne može se dozvoliti da se spor dostavi Arbitražnom sudu na osnovu pravila iz ovog člana ako je isti spor bio podnešen nekom drugom arbitražnom sudu na osnovu pravila člana 8 ovog Sporazuma i koji još traje kod tog Suda. Međutim, to neće uticati na stupanje u direktne i konstruktivne pregovore između Strana ugovornica.

ČLAN 10 ULAZAK I BORAVAK OSOBLJA

Strana ugovornica će, shodno svojim zakonima koji su u datom trenutku primenjivi na pitanja ulaska i boravka lica koji nijesu državljani zemlje, dozvoliti fizičkim licima druge Strane ugovornice i drugim licima koja su ulagači druge Strane ugovornice imenovali ili zaposlili da uđu i ostanu na teritoriji za svrhe angažovanja na aktivnostima u vezi sa ulaganjima.

ČLAN 11 PRIMJENJIVI ZAKONI

1. Osim ukoliko nije drugačije naznačeno u ovom Sporazumu, sva ulaganja su regulisana važećim zakonima na teritoriji Strane ugovornice na kojoj su ulaganja izvršena.
2. Bez obzira na stav 1 ovog člana, nijedan dio ovog Sporazuma ne ometa Stranu ugovornicu domaćina da preduzme mjere za zaštitu ključnih interesa ili javnog reda ili morala koji utiče na javni red ili u okolnostima krajnje hitnosti u skladu sa svojim zakonima koji su primijenjeni na uobičajen i razuman način, na nediskriminatorskoj osnovi.

ČLAN 12
PRIMJENA NJIHOVIH PRAVILA

Ovaj Sporazum neće derogirati:

1. zakone i propise, upravne prakse ili procedure i upravne ili sudske odluke bilo koje od Strana ugovornica,
2. obaveze po međunarodnom pravu,
3. obaveze koje je bilo koja od strana preuzela, uključujući one iz investicionog ugovora ili ovlašćenja,

kad god gore navedeno omogućava povoljniji tretman od onog koji je obezbijeđen ovim Sporazumom u sličnim situacijama.

ČLAN 13
IZMJENE I DOPUNE

Odredbe ovog Sporazuma ili bilo kojih članova mogu se izmijeniti ili dopuniti uz pismenu saglasnost između Strana ugovornica. Svaka izmjena ili dopuna stupa na snagu u skladu sa odredbama člana 14.

ČLAN 14
STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu na posljednji dan kada jedna Strana ugovornica obavijesti drugu da su njeni interni zakonski uslovi za stupanje na snagu ovog Sporazuma ispunjeni.

ČLAN 15
TRAJANJE I RASKID

1. Ovaj Sporazum ostaje na snazi deset godina, a poslije toga će se smatrati automatski obnovljenim sve dok jedna ili druga Strana ugovornica ne pošalje drugoj strani pismeno obavještenje o namjeri da raskine Sporazum. Sporazum će biti raskinut tokom jedne godine od datuma prijema takvog pismenog obavještenja.
2. Bez obzira na raskid Sporazuma shodno stavu 1 ovog člana, Sporazum će nastaviti da bude na snazi za još deset godina od datuma raskida u pogledu ulaganja koja su izvršena ili stečena do datuma raskida ovog Sporazuma.

U potvrdu svega gore navedenog, niže potpisani, propisno ovlašćeni od svojih Vlada, potpisali su ovaj Sporazum.

Potpisano u, dana 2009. godine, u dva originalna primjerka na arapskom, crnogorskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju odstupanja u tumačenju, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu Države Katar:

.....
.....

Za Vladu Crne Gore:

.....
.....